

Šifra tekmovalca/-ke

DRŽAVNO TEKMOVANJE S PODROČJA GEOGRAFIJE ZA SREDNJO ŠOLO 2025/2026

Tekmovalna skupina: Srednja šola A in B; sklop C

Draga tekmovalka, dragi tekmovalec!

Pred tabo je sklop C, ki se nanaša na terenski del tekmovanja iz znanja geografije. Naloge so razdeljene na 4 skupine. Vezane so na posamezne opazovalnice, teren med njimi in dodatno gradivo, ki je priloženo nalogam.

Najprej prilepi svojo šifro v za to predvideni prostor.

Uporabljaš lahko kemični svinčnik ali nalivno pero in geotrikotnik. Pri reševanju nalog si pomagaj z navodili za opazovanje terena in s svojimi zapiski.

Naloge rešuj tako, da pri posamezni nalogi čitljivo napišeš ali obkrožiš predvideni odgovor. Če se zmotiš, napačen odgovor prečrtaj in jasno zapiši novo rešitev.

Za reševanje nalog v sklopu C imaš na voljo skupno 60 minut časa. Število točk, ki jih lahko dosežeš v tem delu, je 30.

Želimo ti veliko uspeha.

Državna tekmovalna komisija

Šifra tekmovalca/-ke

OCENJEVALNI OBRAZEC

DRŽAVNO TEKMOVANJE S PODROČJA GEOGRAFIJE ZA SREDNJO ŠOLO 2025/2026

Tekmovalna skupina: Srednja šola A in B; sklop C

SKLOP	SKUPINA NALOG	NALOGE	MOŽNO ŠTEVILO TOČK ZA SKUPINO NALOG	DOSEŽENO ŠTEVILO TOČK
C	1.	1.-3.	8	
	2.	4.-8.	10	
	3.	9.-12.	6	
	4.	13.-19.	6	
	SKUPNO ŠTEVILO TOČK		30	

SKUPINA NALOG 1

Slika 1: Del Slovenske Bistrice pred letom 2005 (vir: PISO)

1. Oglej si sliko 1, ki prikazuje del Slovenske Bistrice pred letom 2005.

Reši nalogi:

- Na sliko 1 vriši oziroma kartiraj naslednje objekte: II. OŠ Slovenska Bistrica, Srednjo šolo Slovenska Bistrica in Plezalni center. (2 točki)
- Napiši dve pozitivni in dve negativni spremembi, ki so zaradi izgradnje navedenih objektov nastale na območju, ki ga prikazuje slika 1.

Pozitivni spremembi: (2 točki)

Negativni spremembi: (2 točki)

Slika 2: Gospodarsko poslopje ob Partizanski cesti (vir: A. Polšak)

- 2. Pot te je vodila do Partizanske ceste. Ob cesti je tudi gospodarsko poslopje (slika 2). Po čem lahko utemeljeno sklepamo, da to gospodarsko poslopje ni ostanek nekdanje kmetije? Navedi en argument. (1 točka)**

Odgovor:

Slika 3: Storitvene dejavnosti ob Partizanski ulici (vir: A. Polšak)

- 3. Pot se je nadaljevala do Opazovalnice 2. V zgradbi ob cesti je več storitvenih dejavnosti oziroma lokalov, med njimi tudi Žar burger – Leskovački žar. Pojasni dva možna vzroka, da je navedena okrepčevalnica prav na tem mestu, pri čemer upoštevaj tudi vidik širše okolice. (1 točka)**

Odgovor:

Slika 4: Bistriški park (vir: A. Polšak)

4. Grajski park v Slovenski Bistrici na sliki 4 je lokalna posebnost in ima gotovo še različne možnosti koriščenja/uporabe.

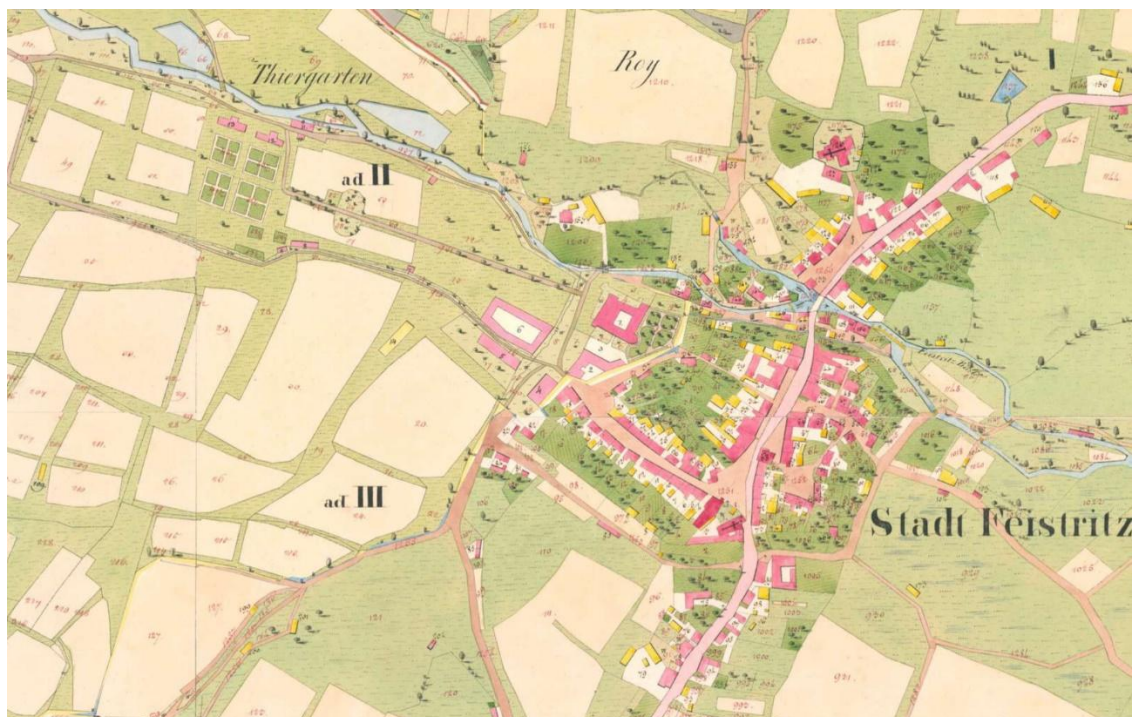
a) Katera drevesna vrsta posebej izstopa v grajskem parku? (1 točka)

Odgovor: _____

b) Zapiši dve novi možni funkciji grajskega parka in dva ukrepa, s katerima bi ti dve funkciji realizirali/udejanili.

Prva funkcija in način realizacije: (2 točki)

Druga funkcija in način realizacije: (2 točki)

Slika 5: Slovenska Bistrica 1825 (vir: Mapire)

5. Katere večje stavbe oz. objekti se danes nahajajo na območju nekdanjega grajskega parka? Imenuj tri. (1 točka)

Odgovor:

Slika 6: Bistriški grad (vir: A. Polšak)

6. Bistriški grad je izjemna zgodovinska, arhitekturna in umetnostna dediščina. Napiši tri arhitekturne elemente gradu z njegovo okolico, ki so bili namenjeni obrambi gradu? (1 točka)

1. _____
2. _____
3. _____

Slika 7: Struga Bistrice pri gradu (vir: A. Polšak)

7. Na poti ste opazovali tudi strugo reke Bistrice. Obkroži trditev, ki velja za reko in njeno strugo na opazovalnici 2. (1 točka)

- a) Struga je naravna, kakor jo je ustvarila reka Bistrica.
- b) Naplavine ob strugi nakazujejo, da pogosto poplavlja.
- c) Dno struge kaže, da se sočasno odvijata erozija in akumulacija.
- d) Glede na povirje na Pohorju je možno sklepati, da prenaša veliko v vodi raztopljenega gradiva.

Slika 8: Hiša na Grajski ulici 6 (vir: A. Polšak)

Slika 9: Hiša na Ul. Pohorskega bataljona 8 (vir: A. Polšak)

8. Ob Grajski ulici in na začetku Ulice Pohorskega bataljona si lahko opazil tudi dve hiši iz 19. stoletja, ki sta obe v registru kulturne dediščine (slika 8 in slika 9).

- a) Napiši dve konkretni arhitekturni omejitvi, ki ju pri obnovi objekta predstavlja tak status, če sklepaš po obnovi hiše na sliki 9. (1 točka)

Odgovor:

- b) Navedi dve značilnosti hiš, ki kažeta na različni socialni status nekdanjih lastnikov. (1 točka)

Odgovor:

Slika 10: Križišče med Grajsko ulico in Trgom svobode (vir: A. Polšak)

Slika 11: Izsek iz zemljevida Slovenske Bistrice (vir: OpenStreetMap)

9. Predhodnica današnje Tovarne olja Gea Slovenska Bistrica je bila ustanovljena že leta 1904. Danes je tovarna prerasla v eno od večjih predelovalnic jedilnih olj. Utemelji eno slabost lokacije te tovarne, ki si jo lahko opazil danes. (1 točka)

Odgovor:

Slika 12: Trg svobode (vir: A. Polšak)

10. Trg svobode je v Slovenski Bistrici precej razpotegnjen in nima samo enega zaokroženega osrednjega prostora. Pojasni, zakaj je tako ? (1 točka)

Odgovor:

Slika 13: Trg svobode (vir: A. Polšak)

11. Severovzhodno od cerkve Marije sedem žalosti je mogočna meščanska hiša z arhitekturnimi elementi iz 17., 18. in 19. stoletja (slika 13). Napiši dve arhitekturni značilnosti, ki stavbo ločita od sodobne tipično mestne arhitekture. (1 točka)

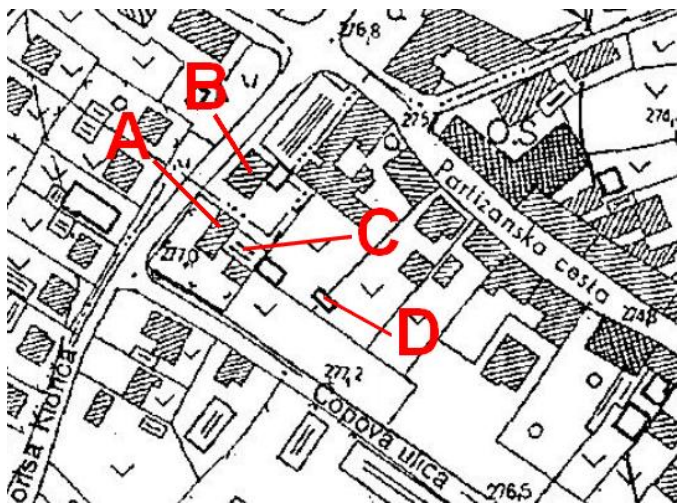
Odgovor:

Slika 14: Graslov stolp (vir: A. Polšak)

12. Ob desni strani Čopove ulice sta del mestnega obzidja in Graslov stolp, ki je bil sprva (verjetno v 16. stoletju) namenjen obrambi (Smodniški stolp), nato pa skladišču (Žitni stolp). Utemelji eno konkretno dejavnost oz. namembnost sedanje stavbe, ki bi bila ustrezna glede na zgodovinsko vrednost stolpa. (1 točka)

Odgovor:

Slika 15: Izsek iz starejšega temeljnega topografskega načrta Slovenske Bistrice (vir: Atlas voda)

13. Katera od naštetih stavb na sliki 15 je obrambni ali Graslov stolp? (1 točka)

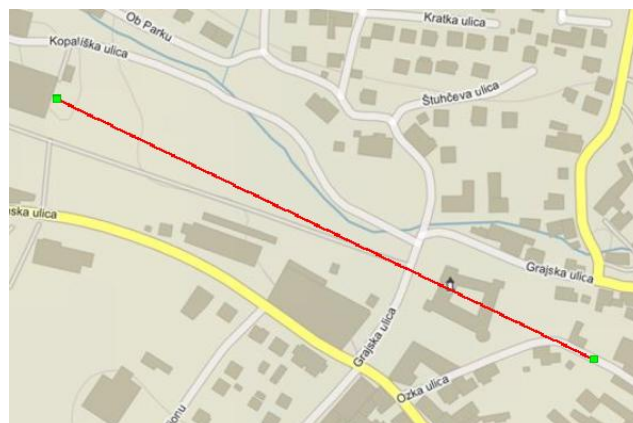
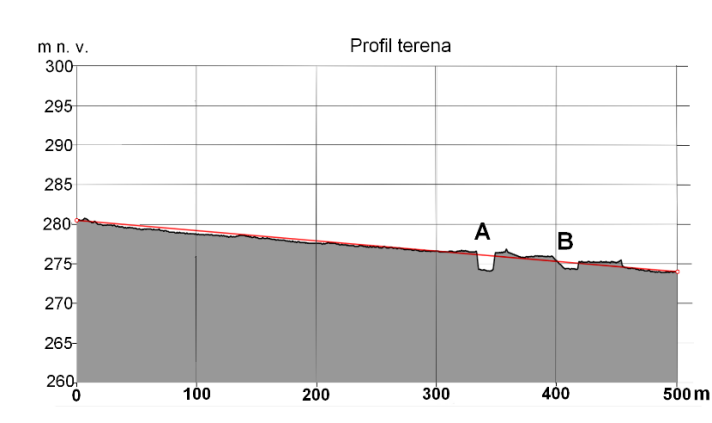
- a) Stavba A.
- b) Stavba B.
- c) Stavba C.
- d) Stavba D.

Slika 16: Slomškova ulica (proti srednji šoli) (vir: Google Earth)

14. V čem se urbanistična zasnova tega dela naselja (slika 16) loči od naselja okrog Trga svobode? Navedi eno razliko, pri čemer opredeli stanje tako na Slomškovi ulici kot na Trgu svobode. (1 točka)

Odgovor:

Slika 17: Profil površja med OŠ Pohorskega odreda in Ozko ulico (vir: PISO)

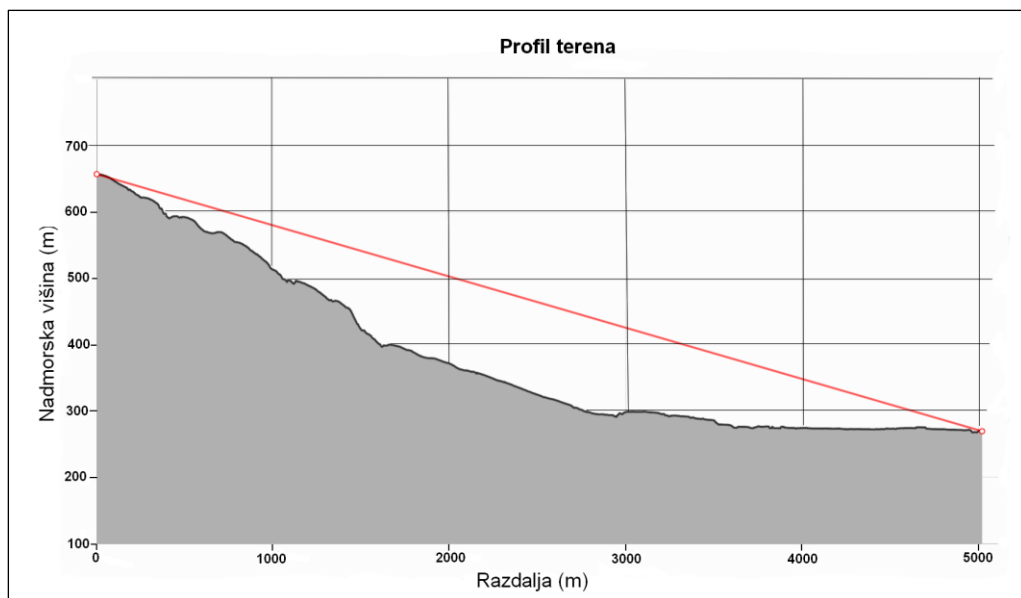
Slika 18: Zemljevid z vrisano potjo profila (vir: A. Polšak)

15. naloga: Kaj predstavljata zarezi A in B na sliki 17 profila površja. (1 točka)

Odgovor:

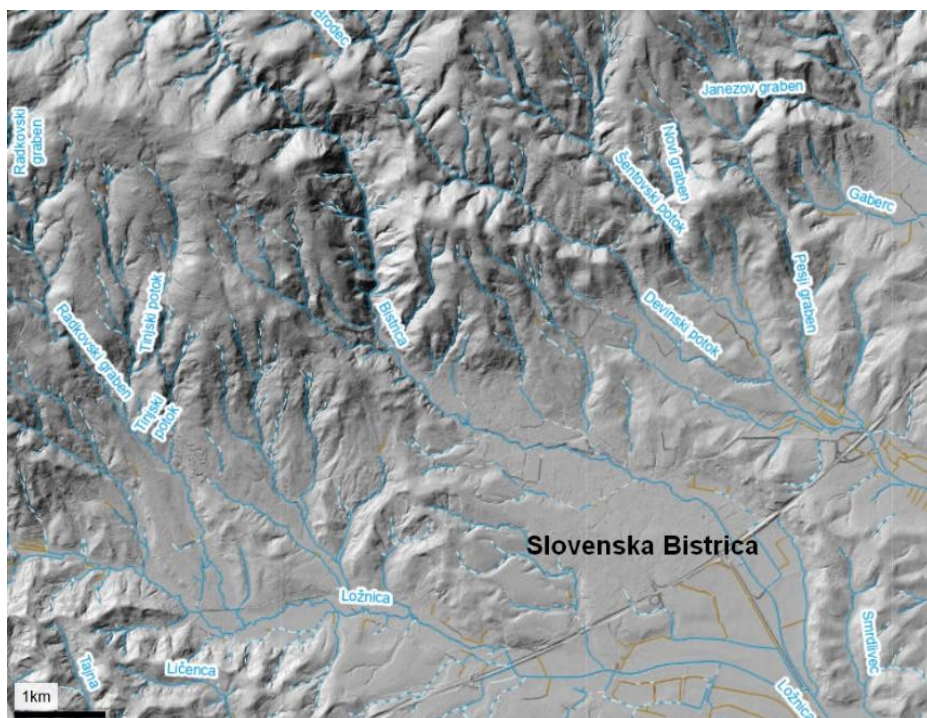
Slika 19: Topografski zemljevid območja Slovenske Bistrice (vir: Geopedia World)

Slika 20: Profil površja območja Slovenske Bistrice med vrhom Borje in JV obmestnim predelom (označeno na sliki 19)

16. naloga:

- A. Kolikšna je nadmorska višina gradu v Slovenski Bistrici? (1 točka)
- Približno 260 m.
 - Približno 275 m.
 - Približno 290 m.
 - Približno 295 m.
 - Približno 300 m.
- B. Kolikšen je nagib površja na višinskem profilu med izohipso 400 m n. v. in vrhom Borje? (1 točka)
- Približno 5 %.
 - Približno 11 %.
 - Približno 15 %.
 - Približno 19 %.
 - Približno 23 %.

Slika 21: Reliefni zemljevid območja Slovenske Bistrice (vir: Atlas voda)

17. Potoki oz. reke, ki pritečejo z višjega območja na ravnine, pogosto ustvarijo obsežne vršaje. Oglej si reliefni zemljevid (slika 22), kjer takega vršaja Bistrica pri Slovenski Bistrici ni ustvarila. Kaj je možni vzrok? (1 točka)

- Reliefni prehod med Pohorjem in Dravskim poljem je na tem območju postopen, kar pomeni, da se hitrost rečnega toka postopoma zmanjšuje, kar onemogoča tvorbo vršaja.
- Reliefna razlika med vrhnjim delom Pohorja in Dravskim poljem pomeni, da so reke ustvarile vršaje nižje pod Slovensko Bistrico.
- Območje Slovenske Bistrice gradijo prepustne kamnine, ki ne omogočajo nastanka vršaja.

Slika 22: Zemljevid iz leta 1930 z železniško povezavo na južno železnico pri Črešnjevcu, ki je bila aktivna med letoma 1905 in 1966 (vir slike: Atlas voda).

18. Kateri je najverjetnejši vzrok, da so zgradili železniško povezavo od Slovenske Bistrice na južno železnico, ki je omenjena pri sliki 22? (1 točka)

- Zaradi razvoja turizma v Slovenski Bistrici, saj so turisti prihajali v kraj in naprej na Pohorje.
- Zaradi prevoza kmetijskih in industrijskih izdelkov ter potnikov do/iz glavne (južne) železnice v Črešnjevcu.
- Zaradi vse več vozil na tedanjih cestah, ki so se jih prebivalci bali.
- Zaradi okoljske ozaveščenosti tedanjega župana Alberta Štigerja.

Slika 23: Slovenska Bistrica iz zraka (vir: Google Earth)

19. Na sliki 23 je Slovenska Bistrica iz zraka. V kateri smeri je bila posneta slika? (1 točka)

- a) S-J.
- b) V-Z.
- c) SV-JZ.
- d) SZ-JV.
- e) JZ-SV.